

Soortkeuze bij populier

*Kenmerken van de belangrijkste
populierenklonen*

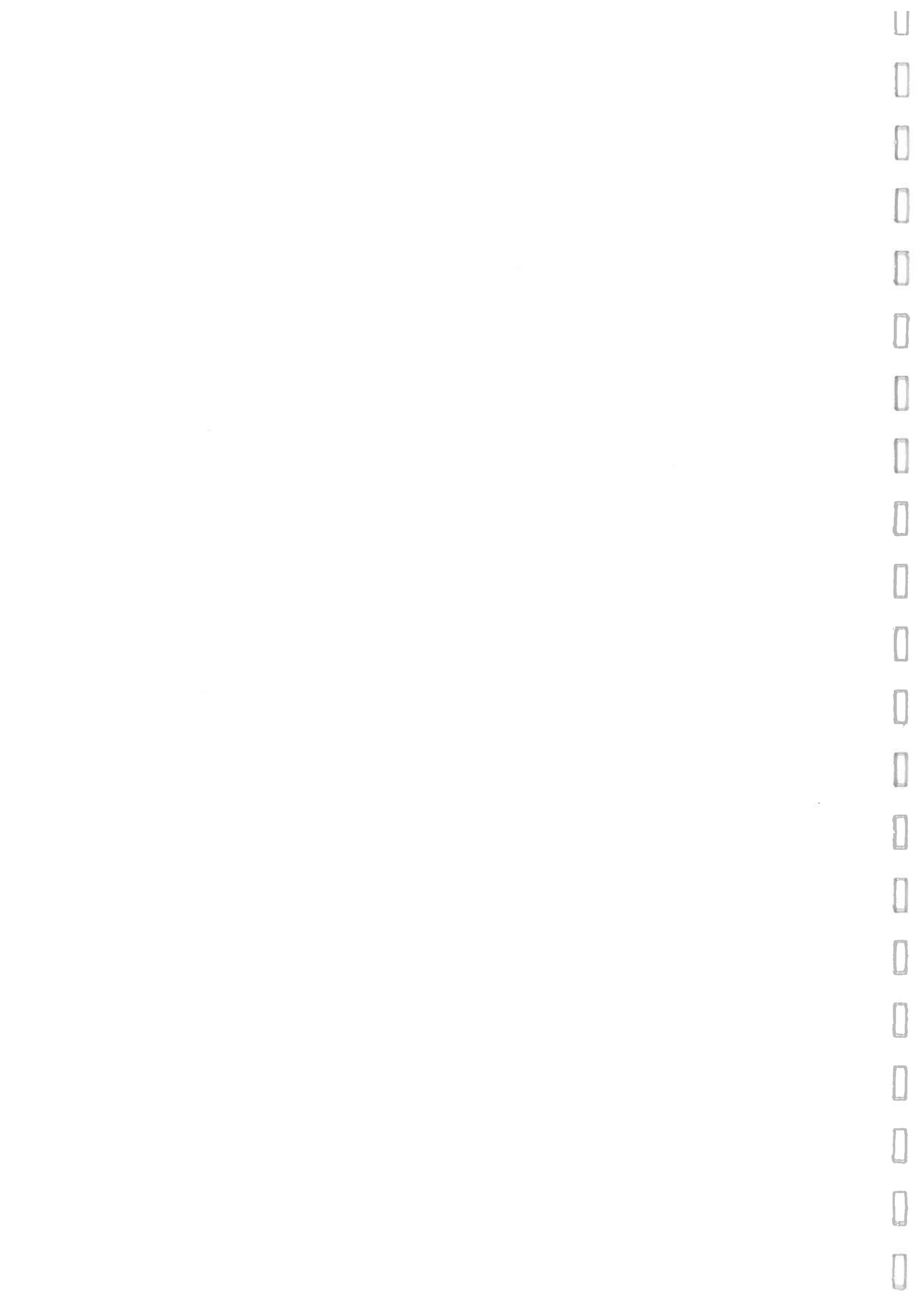
Wageningen, mei '06

Soortkeuze bij populier

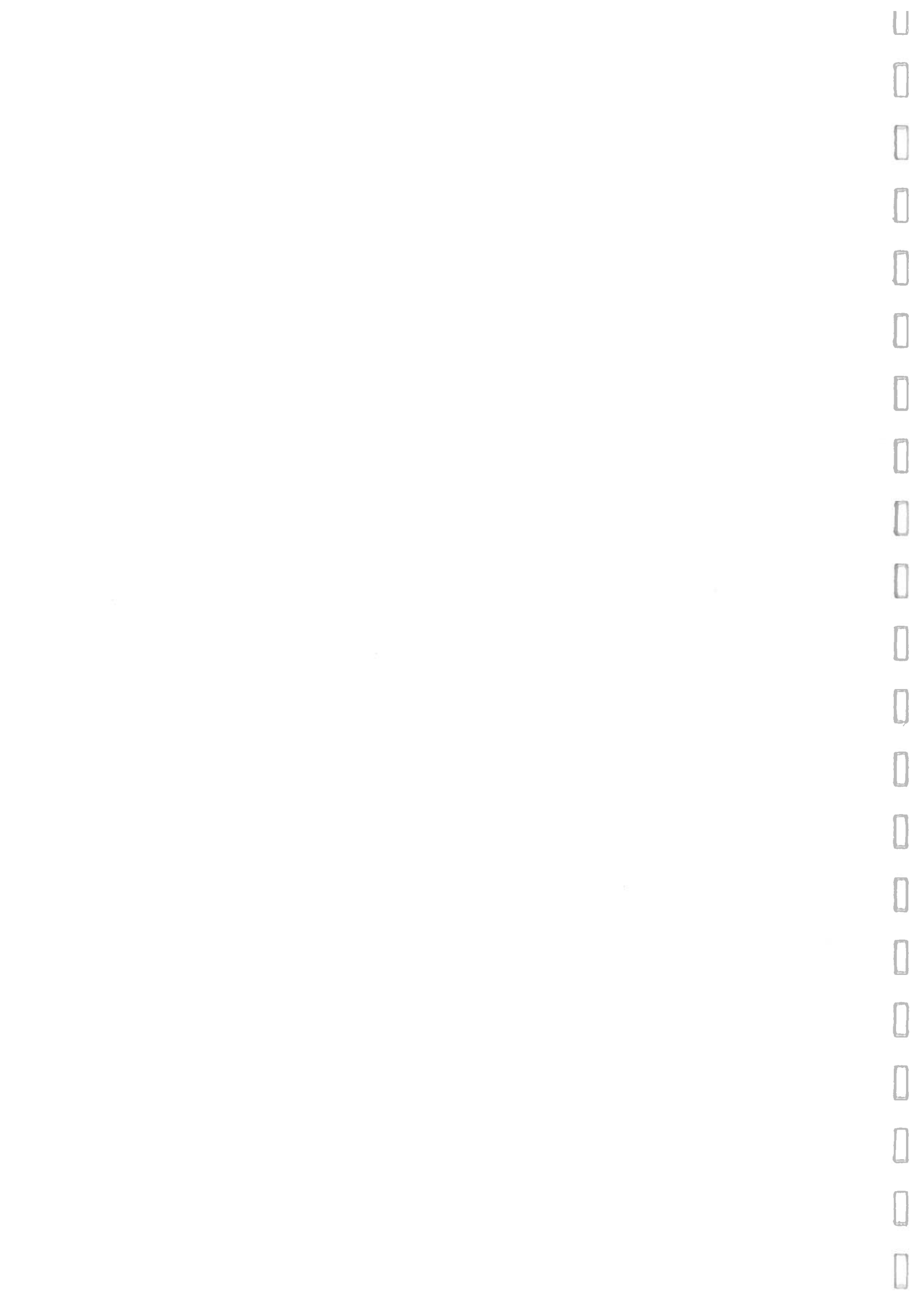
*Kenmerken van de belangrijkste
populierenklonen*

Wageningen, mei '06

Inhoud

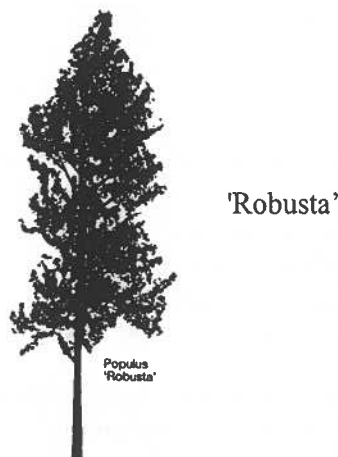
1.	Soortkeuze bij populier.....	3
1.1	Inleiding.....	3
1.2	Kwaliteit van de bodem.....	4
1.3	Beperkende factoren.....	4
2.	Kenmerken van de belangrijkste populierenklonen	7
2.1	<i>Populus alba</i> (witte abeel).....	7
2.2	<i>Populus canescens</i> (grauwe abeel)	7
2.3	<i>Populus tremula</i> (ratelpopulier).....	8
2.4	<i>Populus nigra</i> (zwarte populier).....	9
2.5	<i>Populus canadensis</i> (Euramerikaanse populier).....	10
2.6	<i>Populus trichocarpa</i> (balsempopulier).....	14

1. Soortkeuze bij populier

1.1 Inleiding

In Nederland komen in het bos en in landschappelijke beplantingen hoofdzakelijk de volgende soorten populieren voor: abelen, trilpopulieren, zwarte populieren, Euramerikaanse populieren, zwarte balsempopulieren en balsempopulieren (hybriden). Elke soort bestaat weer uit een groot aantal klonen of variëteiten. De zwarte populier, abeel en trilpopulier zijn inheems. Sommige (Euramerikaanse) klonen, zoals Serotina, Marilandica, Gelrica en Robusta komen al zo lang in Nederland en België voor dat ze als "ingeburgerd" zijn te beschouwen. Bijvoorbeeld de Serotina is rond 1750 in Nederland geïntroduceerd. Ook de Marilandica, die van oorsprong uit Maryland (USA) komt, is al van voor 1800 bekend.

Tabel 1

Populieren soorten en klonen

Soort	Kruising van	met	Voorbeeld klonen
Witte abeel	P. alba (Eur.)	-	Raket, Pyramidalis
Grauwe abeel	P. alba (Eur.)	P. tremula (Eur.)	Bunderbos, Enniger
Trilpopulier (esp)	P. tremula (Eur.)	-	Tapiau
Zwarte populier	P. nigra (Eur.)	-	Brandaris, Vereecken
Euramerikaanse populier ¹	P. deltoides (Am)	P. nigra (Eur.)	Robusta, Hees, Ghoy
Balsempopulier	P. trichocarpa (Am.)	-	Blom, Fritz Pauley
Balsemhybriden	P. deltoides (Am.)	P. trichocarpa (Am)	Beaupré, Donk
	P. deltoides (Am.)	P. maximowiczii (Azie)	Suwon
	P. maximowiczii (Azie)	P. berolinensis (Siberië)	Oxford, Geneva
	P. maximowiczii (Azie)	P. nigra (Eur.)	Rochester
	P. maximowiczii (Azie)	P. trichocarpa (Am.)	Androscoggin

¹ Populus x euramericana = P. x canadensis

Een verkeerde soortenkeuze of klonenkeuze kan tot teleurstelling leiden. Het is daarom belangrijk om goed te overwegen welke populierenkloon men op een bepaalde plaats wil aanplanten. Kennis van de specifieke eigenschappen van de verschillende populierenklonen (zoals bijvoorbeeld groeisnelheid, boomvorm, of tijdstip van uitlopen) is niet voldoende om een verantwoorde klonenkeuze te maken. Daarvoor is ook inzicht nodig in de kwaliteit van de bodem en groeibeperkende factoren zoals wind, zout en andere klimaatsomstandigheden (bijvoorbeeld late nachtvorst). Bovendien moet het gebruiksdoel duidelijk zijn:

- solitaire parkboom of straat- en laanbomen in stedelijke gebieden;
- in landschappelijke beplantingen en windsingels;
- als productieboom of als bosboom in het kader van bos- en natuurontwikkeling.

'Marilandica'

1.2 Kwaliteit van de bodem

Voor de meeste populierenklonen moet de bodem een goede vochtvoorziening hebben. Snelgroeiende populieren hebben immers gedurende de vegetatieperiode (eind maart tot eind september) behoefte aan grote hoeveelheden water. Bij voorkeur daalt in de vegetatieperiode de grondwaterstand niet beneden 2 m, maar moet ook niet ver boven 60 cm komen. Ondiep grondwater leidt tot vlakke beworteling en dat vergroot het risico van omwaaien. Er mogen geen lagen in het bodemprofiel voorkomen, die voor boomwortels moeilijk doordringbaar zijn. De grond moet voldoende vruchtbaar zijn.

Op klei, zavel, leem en leemrijk zand kunnen bijna alle populieren worden aangeplant. Op vruchtbare, niet te zure veengrond kunnen de meeste populieren eveneens goed groeien, mits de ontwatering voldoende is. Op humeuze, niet te zure leemarme zandgrond is de groei over het algemeen redelijk. Bij andere bodemtypen is het oppassen geblazen. De zuurgraad van de bodem is eveneens een belangrijke factor voor de beoordeling van de geschiktheid voor aanplant van populieren. Zeer gunstig is een $\text{pH} > 6$. pH waarden tussen 5 en 6 zijn redelijk; $\text{pH} < 5$ zijn ongunstig.

Populier houdt niet van te droge, te zure, te natte of te arme groeiplaatsen. Plant men onder dergelijke omstandigheden toch populieren aan, dan kunnen de resultaten flink tegenvallen. Het is altijd verstandig om bodemkundige kaarten en de daarbij behorende verklarende teksten te raadplegen. In geval van twijfel moet men voor de aanleg van de beplanting een grondmonster laten nemen.

Grondanalyses kunnen bijvoorbeeld gedaan worden bij het Laboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek in Oosterbeek (NL). Uit het grondonderzoek kan bijvoorbeeld blijken dat een aanvullende bemesting nodig is.

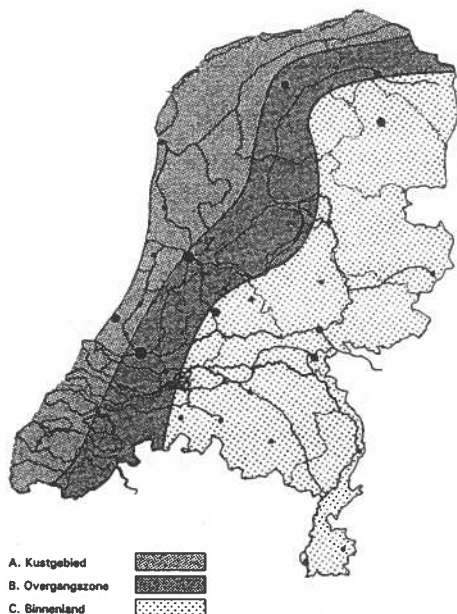
Bemesting bij het aanplanten kan de bomen een goede start geven. De hoeveelheid bemesting is afhankelijk van de aanwezige bodemvruchtbaarheid en van de voedingsstoffenbehoefte van de verschillende klonen.

1.3 Andere beperkende factoren

Wind is de belangrijkste groeibeperkende factor. Omdat de wind van plaats tot plaats sterk kan verschillen, moeten ook plaatselijk omstandigheden meegenomen worden in de overweging al dan niet populieren aan te planten. De aanwezigheid van lariks binnen een afstand van 3 km vergroot de kans op aantasting door bladroest. Tussen klonen bestaat een grote variatie in de mate van gevoeligheid (of tolerantie) voor roest. In stedelijke gebieden kan de vorming van zaadpluis van vrouwelijke klonen overlast brengen. Dit is te voorkomen door mannelijke klonen te kiezen.

Voor Nederland zijn er 3 zones, die de aanplantmogelijkheden van populier bepalen:

- A Het kustgebied
- B Een overgangszone
- C Het binnenland

Het kustgebied omvat grote delen van Groningen, Friesland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland. Klonen met een goede weerstand tegen wind zijn hier het meest geschikt. Roest is hier over het algemeen niet zo'n groot probleem, omdat er weinig lariks is aangeplant in het kustgebied. In de overgangszone liggen de verder van de kust verwijderde delen van Groningen, Friesland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland en delen van Flevoland, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Noord-Brabant. De meeste in de handel verkrijgbare klonen zijn geschikt voor aanplant in deze overgangszone, voor zover er geen lariks voorkomt in de omgeving. In Flevoland kan plaatselijk aantasting door de glasvinder optreden, waardoor bepaalde klonen beter niet kunnen worden aangeplant (bijvoorbeeld geen populieren met balsem-bloed).

Tabel 2
Aanbevolen klonen voor het kustgebied

Soort	Klonen
Witte abeel	Pyramidalis
	Nivea
Grauwe abeel	Enniger
	Schijndel
	De Moffart
	Witte van Haamstede
Esp (trilpopulier)	Erecta
	Tapiau
Zwarte populier	Ankum
	Schoorlham
	Wolterson
	Vereecken
	Loenen
	Terwolde
Euramerikaanse populier	Robusta
	Hees
	Ellert
	Koster

In het binnenland waar geen windschade of overmatige roestaantasting te vrezen is, kunnen de meeste populieren worden aangeplant. Ook hier geldt weer het voorbehoud, dat als er gevaar bestaat voor roest vanwege het voorkomen van lariks in de onmiddellijke omgeving, de klonenkeuze zich beperkt tot roesttolerante variëteiten.

In de overgangszone en in het binnenland is de keuze nog ruimer omdat tevens meer windgevoelige klonen aangeplant kunnen worden. Weerstand tegen bladroest, bacteriekanker, Marssonina-bastvlekkenziekte, schorsbrand en gevoeligheid voor late nachtvorst en zout zijn mede bepalend voor de klonenkeuze. Door de aanplant van meerdere klonen kunnen de teeltrisico's worden beperkt. Een beschrijving van de verschillende populierensoorten staat in het volgende hoofdstuk.

Het herkennen van de verschillende rassen is niet eenvoudig. De bladeren en schors lijken vaak sterk op elkaar. Het verschil is vaak het best te zien tijdens de bladontluiking. Er zit een periode van ongeveer anderhalve maand tussen het eerst en laatst uitlopende ras. De Robusta ontluikt bijvoorbeeld half april en de hekkensluiter is de ratelpopulier, die in de tweede helft van mei in blad komt. Bovendien variëren de kleuren van het jonge uitlopende blad sterk van zacht geelgroen via bruin tot vrijwel rood. De onderstaande tabel kunt u gebruiken voor het onderscheiden van de verschillende rassen op basis van de ontluikingskenmerken.

Tabel 3
Herkenning van populierenrassen op basis van het tijdstip van en de bladkleur bij uitlopen

Ras	Tijdstip van uitlopen ¹	Bladkleur bij het uitlopen
Fritzi Pauley	1	Bruingroen
Geneva	1	Groen, iets bruin
Blom	1	Lichtgroen
Heimbürger	1	Groen
Androskoggin	1	Groen, iets bruin
Oxford	1	Groen
Rochester	1	Groen, iets bruin
I 214	2	Roodbruin
Dorskamp	2	Donkerbruinrood
Flevo	2	Bruinrood
Italica	2	Bruingroen
Heidemij	2	Bruinrood
Robusta	2	Bruinrood
Zeeland	2	Bruinrood
Raket	2	Grijsgroen, iets bruin
Vereecken	2	Bruingroen
Rap	3	Groen
Barn	3	Groen
Marilandica	3	Bruingroen ²
Spijk	3	Bruingroen
Agathe F	3	Bruinrood
Florende biondi	3	Groenbruin
Loenen	3	Bruingroen
Harff	3	Donkerbruinrood
Tardiff de Champagne	3	Lichtbruinrood
Gelrica	4	Bruinrood
Donk	4	Groen
Wolterson	5	Lichtbruingroen
Serotina	5	Bruingroen

¹ Onder gemiddelde weersomstandigheden komen de klonen van groep 1 in de eerste helft van april in blad en die van groep 5 in de eerste week van mei. De meeste P-canescens-klonen komen medio april overwegend viltig in blad, ongeveer gelijktijdig met 'Robusta'.
² spoedig na uitlopen lichtgroen

2. Kenmerken van de belangrijkste populierenklonen

2.1 *Populus alba* (witte abeel)

Hoogte: 15 – 25 m

Groeiwijze: Variabele kroonvorm; rond breed en open. Maakt veel worteluitlopers.

Gebruik: Landschappelijke beplantingen; ook aan de kust: in de stad alleen als solitair.

Standplaats: Groeit het beste op een open, vochtige humusrijke grond, maar kan ook op wat armere en drogere grond staan. pH: 4,5 – 8 is optimaal.

Blad van een witte abeel

Uit: Bomenboek, boomkwekerij Udenhout

'Pyramidalis'

Hoogte: 15 – 20 m

Groeiwijze: Smal zuilvormige kroon; op oudere leeftijd zakken de takken uit en wordt de kroon wat breder.

Gebruik: In stedelijke gebieden als solitair; straat- en laanbeplanting; met mate in landschappelijke beplantingen; windsingels; weinig windgevoelig

'Raket'

Hoogte: 10 – 15 m

Groeiwijze: Op jeugdige leeftijd zuilvormig met stijl opgaande takken, al vrij vroeg uitzakkend.

Gebruik: Windsingels; solitair; soms in rijbeplanting; weinig windgevoelig.

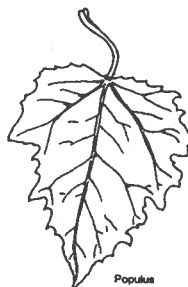
2.2 *Populus canescens* (grauwe abeel)

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Variabele groeiwijze, soms ook als struik; brede, losse kroon; vormt worteluitlopers.

Gebruik: Rijbeplanting; solitair; geen productieboom; meestal worden de klonen gebruikt.

Standplaats: Niet te vochtige, voedselrijke bodem; groeit ook op een drogere, wat armere zandgrond; voor neutrale tot kalkhoudende grond. Wordt ook in de kuststreek aangeplant; weinig windgevoelig; vermeerdering op eigen wortel geniet de voorkeur.

Blad van een grauwe abeel

Uit: Bomenboek, boomkwekerij Udenhout

'Bunderbos'

Introductie: In 1976 in Nederland geïntroduceerd; gevonden in Bunderbos (Zuid-Limburg)
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Sterke groeier; rechte stam; in de jeugd een tamelijk opgaande en smalle kroon; later ovaal.
Gebruik: Landschappelijke beplanting; rijbeplanting; solitair.

'De Moffart'

Introductie: In 1968 in Nederland geïntroduceerd, een Belgische selectie uit Schulen (bij Hasselt).
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Rechte stam en breed piramidale kroon; goede, sterke groei.
Gebruik: Landschappelijke beplanting; rijbeplanting; soms als solitair.

'Enniger'

Introductie: In 1968 geïntroduceerd; Geselecteerd te Enniger (Westfalen, W-Duitsland)
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Vrij rechte stam met tamelijk lange, vrij smalle kroon; later enigszins rond.
Gebruik: Landschappelijke beplanting rijbeplanting; solitair.

'Witte van Haamstede'

Introductie: Geselecteerd van moederbomen langs de kust te Burgh-Haamstede in Zeeland. In 1968 geïntroduceerd. Weinig gevoelig voor harde wind.
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Tamelijk rechte hoofdtak; regelmatige, ovale, tot breed piramidale kroon; vrij smal met opgaande takken; niet zo'n sterke groeier.
Gebruik: Veel gebruikte kloon in landschappelijke beplanting.

2.3 *Populus tremula* (ratelpopulier)

Hoogte: 20 – 25 m
Groeiwijze: Zeer verschillend en variabel, afhankelijk van de herkomst, geeft ook variatie door soms generatieve vermeerdering; de breedte varieert van vrij breed tot rond, er zijn ook smalle vormen; vormt worteluitlopers.
Gebruik: Landschappelijke beplanting; ook voor wegbeplanting en stedelijke beplanting; geen productieboom.
Standplaats: Het beste op vruchtbare, leemhoudende grond; kan ook op minder voedselrijke, drogere zandgronden en veengronden; voor lichtzure tot kalkrijke gronden. Weinig gevoelig voor zeewind en zoute wind.

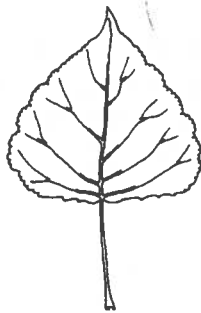
Blad van de ratelpopulier
Uit: Bomenboek, Boomkwekerij Udenhout

'Erecta'
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Zuilvormige, smalle boom.
Gebruik: Als solitair en straatboom te gebruiken.

'Tapiou'
Hoogte: 20 – 25 m
Groeiwijze: Goede, doorgaande stammen.
Gebruik: Als solitair en straatboom te gebruik

2.4 *Populus nigra* (zwarte populier)

Hoogte: 20 – 25 m
Groeiwijze: Variabele stam- en kroonvorming, vanaf smal tot breed en vrijwel rond; vrij dichte kroon.
Gebruik: Bruikbaar in kustgebieden; niet voor productiedoeleinden; geschikt voor rijbeplantingen, in stedelijke beplantingen en als solitair.
Standplaats: Goed vochthoudende bodem, kalktolerant. Weinig gevoelig voor zeewind en zoute wind.

Blad van een zwarte populier
Uit: Bomenboek Boomkwekerij Udenhout

'Italica'
Introductie: In de 18e eeuw in Nederland geïntroduceerd.
Hoogte: 20 – 25 m
Groeiwijze: Smalle, zuilvormige opgaande kroon met steil opgaande takken.
Gebruik: In beperkte mate te gebruiken voor windsingels en als solitair; niet voor straten e.d.
Standplaats: Op vochtige, voedselrijke grond, kalktolerant. Gevaarlijk bij harde wind.

'Ankum'
Introductie: In 1976 geïntroduceerd.
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Matig, brede, langwerpige ovale kroon; iets golvende stam.
Gebruik: Voor landschappelijke beplantingen; weg- en rijbeplantingen; stedelijke beplanting; ook aan de kust.
Standplaats: Vochtige, voedselrijke bodem, kalktolerant. Weinig gevoelig voor harde en zoute wind.

'Brandaris'
Introductie: In 1976 geïntroduceerd.
Hoogte: 15 – 20 m
Groeiwijze: Matig brede, langwerpige, ovale kroon met forse takken; redelijk rechte stam.
Gebruik: Wegbeplantingen; landschappelijke en stedelijke beplanting; ook aan de kust.
Standplaats: Vochtige, voedselrijke bodem; kalktolerant. Weinig gevoelig voor harde wind en zeewind.

'Loenen'

Introductie: In 1966 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Iets bochtige stam met een matig brede kroon; opgaande, vrij dikke takken. Habitus piramidaal tot rond.

Gebruik: Voor landschappelijke beplantingen, weg- en rijbeplanting en stedelijke beplantingen; goed in kustgebieden te gebruiken.

Standplaats: Het beste op een vochtige, voedselrijke bodem; kalktolerant. Weinig gevoelig zeewind en zoute wind.

'Schoorlдам'

Introductie: In 1976 geïntroduceerd.

Hoogte: 15 – 20 m

Groeiwijze: Rechte stam met vrij s malle kroon; iets slingerende takken. Habitus smal, ovaal rond.

Gebruik: Voor landschappelijke, stedelijke beplantingen en wegbeplantingen; ook aan de kust.

Standplaats: Het beste op een vochtige, voedselrijke bodem; kalktolerant. Weinig gevoelig voor harde en zoute wind.

'Vereecken'

Introductie: In 1910 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Rechte stam met zuilvormige kroon; breder dan 'Italica', maar smaller dan 'robusta'.

Gebruik: Voor landschappelijke beplantingen, weg- en rijbeplantingen; ook aan de kust, geschikt voor windsingels; wat groei betreft de beste nigra-kloon, soms gelijk aan 'robusta'.

Standplaats: Vochtige, voedselrijke bodem. Weinig gevoelig voor harde en zoute wind.

'Wolterson'

Introductie: In 1976 geïntroduceerd.

Hoogte: 15 – 20 m

Groeiwijze: Vrij rechte stam; matig brede kroon; vrij zware takken. Habitus langwerpig ovaal.

Gebruik: Bruikbaar in landschappelijke beplantingen; ook aan de kust.

Standplaats: Vochtige, voedselrijke bodem; kalktolerant. Weinig gevoelig voor zeewind en zoute wind.

2.5 *Populus canadensis* (Euramerikaanse populier)

'Serotina'

Introductie: In ± 1750 geïntroduceerd; onder N.A.K.-B. keuring sinds 1937.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Vrij rechte stam; op latere leeftijd een brede, ronde open kroon.

Gebruik: Door trage jeugdgroei matige productieboom; niet in de kuststrook bruikbaar; solitair.

Standplaats: Verlangt een vruchtbare, vochthoudende, niet te lichte bodem; voor neutrale tot licht zure gronden.

'Marilandica'

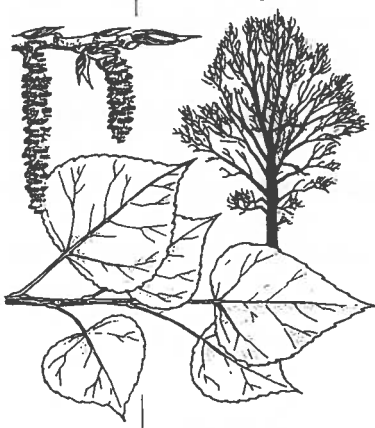
Introductie: Sinds 1937 onder controle in de handel. Afkomstig uit Maryland (V.S.)

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Bochtige stam; brede afgerond piramidale tot ronde kroon met soms zware zijtakken aan de windzijde.

Gebruik: Rijbeplanting; landschappelijke en stedelijke beplanting. Als productieboom geschikt voor langere omlopen; heeft echter een matige jeugdgroei.

Standplaats: Verlangt een vruchtbare, vochthoudende bodem; voor neutrale tot kalkrijke gronden. Is wat windgevoelig.

Kermerken van euramerikaanse populieren
Uit: Bomenboek Boomkwekerij Udenhout

'Gelrica'

Introductie: In ±1865 in Nederland geïntroduceerd. Uit Gelderland afkomstig.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Iets bochtige stam, zeker in jeugdfase; vrij open, breed ovale tot ronde kroon.

Gebruik: Productieboom voor langere omlopen, landschappelijke en stedelijke beplantingen; rijbeplantingen.

Standplaats: Stelt vrij hoge eisen aan de bodem; verlangt een vruchtbare, vochthoudende grond; voor neutrale gronden.

'Robusta'

Introductie: In 1934 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Goed rechte stam; in de jeugd smalle kroon; later een matig, brede, ovale kroon met vrij steil opgaande takken.

Gebruik: Geschikt in kustgebied; productieboom voor langere omlopen.

Standplaats: Vruchtbare, vochthoudende bodem; voor neutrale gronden. Goed bestand tegen harde en zoute wind.

'Agathe F'

Introductie: In 1972 geïntroduceerd. Uit de Verenigde Staten afkomstig.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Snelgroeiende kloon welke 'Robusta' overtreft. Goede rechte stam met enigszins opgaande takken; een ovale kroon vormend.

Gebruik: Landschappelijke beplanting; rijbeplanting; houtproductie.

Standplaats: Verlangt een vruchtbare, vochthoudende bodem; goede groei op zware rivierklei en zavel gronden.

'Florence Biondi'

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Rechte stam met vrij zware, opgaande takken; vrij zware gaffels; lijkt veel op 'Agathe F.', maar is iets smaller in jeugd; later breed ovaal

Gebruik: Productieboom, ook in kustgebieden; groeit iets minder als 'robusta'; voor landschappelijke beplanting en rijbeplanting.

Standplaats: Verlangt een vruchtbare, vochthoudende bodem; vraagt goede grond voor extra groei; voor neutrale tot kalkhoudende gronden.

'Dorskamp'

Introductie: In 1966 in Nederland geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Slingerende stam met sterke neiging tot gaffelen; breed piramidale kroon tot rond; zeer sterke groeier.

Gebruik: Zeer geschikt voor korte omloop als productieboom; niet voor rijbeplanting of stedelijke omgeving.

Standplaats: Bij voorkeur een vochthoudende, vruchtbare bodem; voldoet echter ook op een lichtere grond; voor neutrale tot licht kalkrijke gronden.

'Spijk'

Introductie: In 1972 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Rechte stam met een vrij brede, ovale kroon op latere leeftijd.

Gebruik: Snelle jeugdgroei; goede productieboom; bruikbaar in het hele land, goede kloon.

Standplaats: Vruchtbare, vochthoudende bodem; voor neutrale tot kalkrijke gronden; weinig gevoelig voor harde wind en zoute wind.

'Barn'

Introductie: In 1972 geïntroduceerd.

Hoogte: 15 – 20 m

Groeiwijze: Een wat slingerende stam; kroon matige breed, nogal variabel van vorm; sterk gaffelend.

Gebruik: Nog weinig ervaring; waarschijnlijk niet op grote schaal te gebruiken; soms voor korte omlopen door snelle jeugdgroei.

Standplaats: Niet voor landschappelijke en stedelijke beplantingen; ook niet voor rijbeplantingen; voorkeur voor de beste, neutrale gronden.

'Donk'

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Matig rechte stam; op hogere leeftijd een wat slingerende stam; vrije brede kroon.

Gebruik: Door snelle jeugdgroei goede productieboom bij korte omloop, voldoet niet in de kustgebieden.

Standplaats: Voorkeur voor de beste gronden; voor neutrale tot licht kalkhoudende gronden. Enigszins gevoelig voor zeewind en gevoelig voor zoute wind.

'Oxford'

Introductie: In 1966 geïntroduceerd.

Hoogte: 15 – 20 m

Groeiwijze: Vrij rechte stam met matig brede, open, ovale kroon; wat smaller dan 'robusta'.

Gebruik: Als productieboom alleen bruikbaar bij langere omlopen; waarschijnlijk alleen geschikt voor bosaanplant. Landschappelijke en stedelijke beplantingen; niet voor rijaanplant.

Standplaats: Voldoet alleen op de allerbeste gronden; voor neutrale en lichtzure gronden; lijkt veel op 'P.Geneva'. Vrij gevoelig voor zeewind en zoute wind.

'Ellert'

Nederlands kwekersrecht verleend in 1991 aan Alterra B.V.

Ontstaan: Is in 1984 geselecteerd uit zaaielingen van een in 1969 gemaakte kruising met P. deltoides uit Michigan als moeder en P. nigra uit Frankrijk als vader.

Vorm: Heeft een vrij rechte stam met een doorgaande spil en een middenbrede kroon, die iets meer open is dan 'Hees'. De betakking is onregelmatig en de takken relatief dun.

Uitlopen: Is vrij laat, ongeveer een week na Robusta. Het blad is lichtgroen

Groei: Vertoont een goede groei, die de groei van Robusta overtreft

Geslacht: Mannelijk

Belangrijke toepassingen: Ellert kan aangeplant worden onder dezelfde omstandigheden waar andere euramerikaanse rassen worden aangeplant. aangeplant in de buurt van lariks is geen bezwaar, gezien de goede weerstand tegen wind is aanplant in het kustgebied en Flevoland in opstandsverband geen bezwaar. Ditzelfde geldt ook voor rijbeplantingen in het overgangs- en kustgebied.

Vermeerdering: Wordt door winterstek vermeerderd

Ziekten en plagen: Weerstand tegen wind - goed; tegen roest - goede weerstand tegen fysio E1, E2, E3 en E4 en matig tot voldoende weerstand tegen E5; tegen Marssonina - goed; tegen kanker - zeer goed

'Hees'

Nederlands kwekersrecht verleend in 1991 aan Alterra B.V.

Ontstaan: Is in 1984 door 'De Dorschkamp' (nu Alterra) te Wageningen geselecteerd uit zaailingen van een in 1969 gemaakte kruising met P. deltoides uit Michigan (VS) als moeder en P. nigra uit Frankrijk als vader. De selectie vond plaats op het landgoed 'Hees' te Babberich in de Achterhoek. Is tot 1989, het jaar van uitgifte, beproefd onder nummer 3512.

Vorm: Heeft een vrij rechte stam met een doorgaande spil en lange opstaande takken en vormt een brede, uitstulpende kroon.

Uitlopen: Is vrij laat, ongeveer een week na 'Robusta'. Het jonge blad is lichtgroen.

Groei: Vertoont een vrij goede tot goede groei, hoewel iets minder dan 'Ellert', in alle gevallen beter dan 'Robusta'.

Geslacht: Vrouwelijk.

Belangrijkste toepassingen: 'Hees' kan aangeplant worden onder dezelfde omstandigheden waar andere euramerikaanse rassen worden aangeplant. Aanplant in de buurt van lariks is geen bezwaar. Gezien de goede weerstand tegen wind is aanplant in het kustgebied en Flevoland geen bezwaar. Ditzelfde geldt voor rijbeplantingen in het overgangs- en kustgebied. In verband met vruchtpluisvorming vanaf 8-10 jarige leeftijd wordt het afgeraden dit ras in grote aantallen in of nabij woonwijken te planten.

Vermeerdering: Wordt door winterstek vermeerderd.

Ziekten en plagen: Weerstand tegen wind – goed; tegen roest – goede weerstand tegen fysio E1, E2, E3, E4 en E5; tegen Marssonina – goed; tegen kanker – zeer goed.

'Koster'

Nederlands kwekersrecht verleend in 1989 aan Alterra B.V.

Ontstaan: Is in 1984 door 'De Dorschkamp' (nu Alterra) te Wageningen geselecteerd uit zaailingen van een in 1966 gemaakte kruising met P. deltoides uit Michigan (V.S.) als moeder en P. nigra uit Zeeuws Vlaanderen Nederland als vader. Is tot 1988, het jaar van uitgifte, beproefd onder nummer 2223.

Vorm: Heeft een rechte, ronde stam. Jonge bomen van dit ras hebben algemeen een gesloten, breed piramidale kroon. De takken zijn dun en het blad is relatief klein. Sommige exemplaren vertonen een gaffel. Het hout van 'Koster' heeft een goede fineer kwaliteit.

Uitlopen: Is laat tot zeer laat, eind april tot midden mei. Het jonge blad is lichtgroen.

Groei: Vertoont een vrij goede tot goede groei, in de meeste gevallen beter dan 'Ellert' en 'Hees' en in alle gevallen beter tot veel beter dan 'Robusta'.

Geslacht: Mannelijk.

Belangrijkste toepassingen: 'Koster' kan aangeplant worden onder dezelfde omstandigheden waar andere euramerikaanse rassen worden aangeplant. Aanplant in de buurt van lariks is geen bezwaar. Gezien de goede weerstand tegen wind is aanplant in het kustgebied en Flevoland geen bezwaar. Ditzelfde geldt voor rijbeplantingen in het overgangs- en kustgebied.

Vermeerdering: Wordt door winterstek vermeerderd.

Ziekten en plagen:

Weerstand tegen wind – goed; tegen roest – goede weerstand tegen fyso E1, E2, E3, E4 en E5; tegen Marssonina – voldoende; tegen kanker – goed.

2.6 *Populus trichocarpa* (balsempopulier)

Kenmerken van balsempopulieren
Uit: Bomenboek, boomkwekerij Udenhout

'Androscoggin'

Introductie: Is een hybride balsempopulier, sinds 1966 onder de keuring gebracht.

Hoogte: 15 – 20 m

Groeiwijze: Vrij open, brede, ovale kroon; de onderste takken vrij breeduit gaand; de overige opgaand.

Gebruik: Weinig gebruikt, bij zeer gunstige groeiomstandigheden te gebruiken als productieboom.

Standplaats: Verlangt een vochtige, voedselrijke bodem, voor lichtzure tot neutrale grond.

'Fritzi Pauley'

Introductie: In 1972 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Vrijwel rechte stam; open, vrij smalle ovale kroon met dunne takken.

Gebruik: Door de goede en snelle groei te gebruiken voor snelle omloop. Door windgevoeligheid, zeer grote bladeren, af te raden in kustgebied en open landschap; eventueel wel in bosverband.

Standplaats: Op vochtige, voedsel- en zuurstofrijke bodem; voor neutrale gronden. Gevoelig voor harde en zoute wind; droogtegevoelig.

'Heimbürger'

Introductie: In 1972 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Wat golvende stam met min of meer piramidale kroon en korte, opgaande takken.

Gebruik: Niet geschikt voor productieboom; wel als solitair om in landschappelijke beplantingen.

Standplaats: Vochtige, voedsel- en zuurstofrijke bodem; voor neutrale tot licht zure gronden. Vrij gevoelig voor harde wind en zeewind.

'Blom'

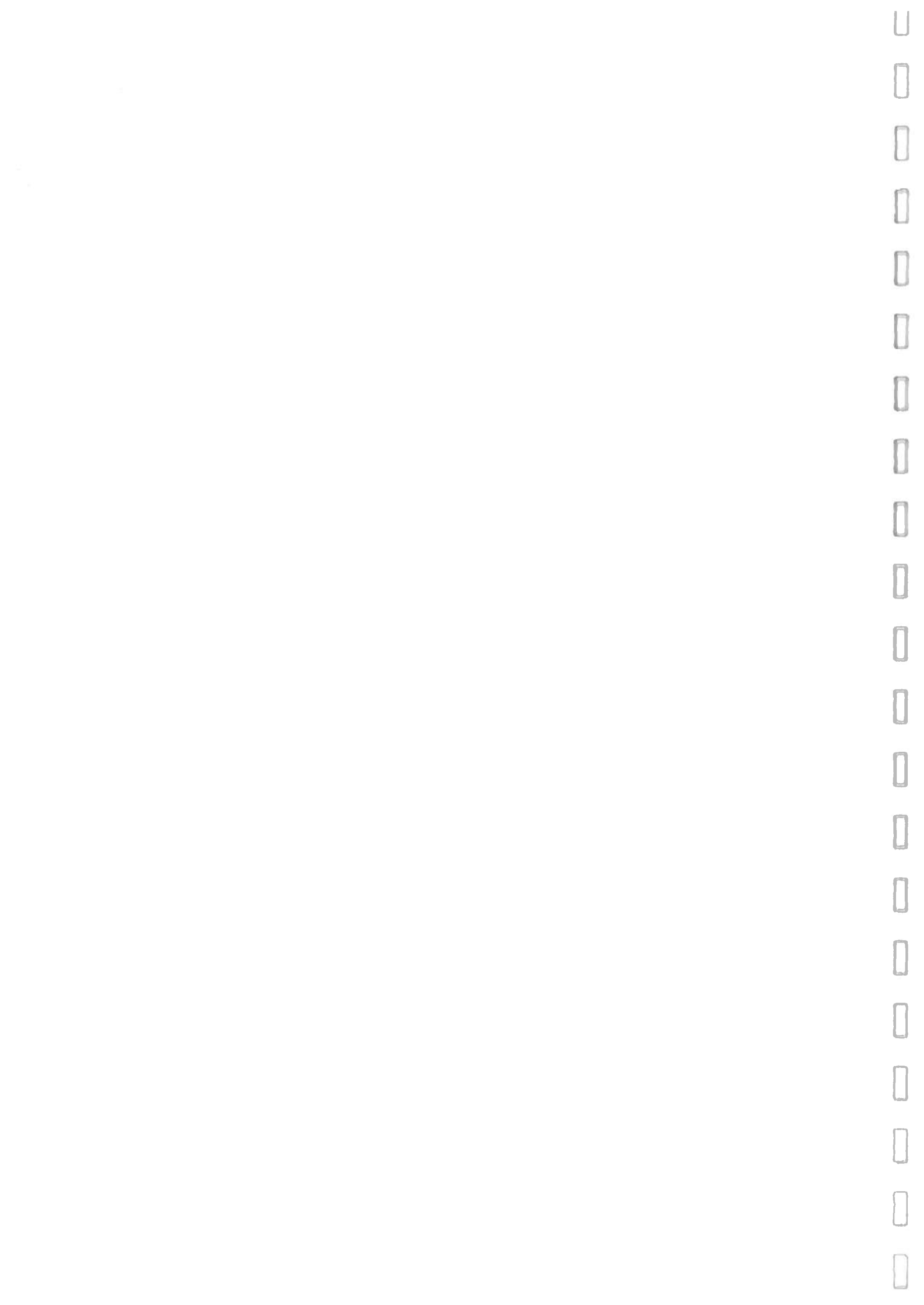
Introductie: In 1972 geïntroduceerd.

Hoogte: 20 – 25 m

Groeiwijze: Matig rechte stam; kroon matig breed en open met opstaande takken, in zijn jeugd smal ovaal.

Gebruik: Bruikbaar in landschappelijke beplantingen; als productieboom alleen voor korte omlopen; niet geschikt voor kustgebied.

Standplaats: Voldoet alleen op de beste gronden, in het binnenland en op zware rivierklei. Nogal gevoelig voor harde wind en zout wind.

Stichting Probos *Nieuwe Kanaal 9a* Postbus 253 6700 AG Wageningen
tel. +31(0)317-466555 fax +31(0)317-410247 mail@probos.net www.probos.net